

## คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

อุมาพรพรรณ ทรงวิวัฒน์\*

### บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน 352 คน ผลการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านระบบการควบคุมคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ เช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และ 3.49 ตามลำดับ ส่วนผลการวิเคราะห์ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน มีเพียงด้านการบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับระดับคุณธรรมและจริยธรรมตามค่าเฉลี่ยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย และตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณธรรมและจริยธรรมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในด้านการยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและความชอบธรรม ส่วนด้านอื่นๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และพบว่าข้าราชการฯ ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าข้าราชการ

\* นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และพบว่าข้าราชการที่มีประเภทตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าข้าราชการที่มีประเภทตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในด้านการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องและความชอบธรรม ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ  
คำสำคัญ : ข้าราชการ คุณธรรม จริยธรรม

### Abstract

The purposes of this research were to study virtue and ethics, including the factors that affected the level of virtue and ethics of the government officials of the office of the Permanent Secretary, Ministry of Interior. The sample totaled 352 government officials. The study found the following:

It was found that opinions about the encouragement and development of virtue and ethics with the systems of control and the systematic meeting of virtue and ethics were at a high level, and that the means were at 3.90 and 3.49, respectively. The result of the analysis of the virtue and ethics of government officials of the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Interior, found an overall mean of 3.54. When considering each aspect, it was found that the majority of 6 aspects were at a high level. Only the aspect about the integration for achievement was at a fair level. The ranking of virtue and ethics for the first 3 levels were: living with an adequate economy philosophy had a mean of 3.71; loyalty and responsibility had a mean of 3.59; transparency to discharge duties had a mean of 3.58.

The results of the assumption comparing the mean level of opinions about the level of virtue and ethics to separate personal factors found that the government officials who had different opinions about virtue and ethics as a whole for different ages were not significantly different. When considering each aspect, it was found that government officials who had different opinions about virtue and ethics did differ by age which was significantly different  $p < .05$ . On the aspects of confiscation and consistency in the rights and justice there were no significant differences, and the opinions of government officials who had different periods of tenure were not significantly different on virtue and ethics in work operations.

It was also found that government officials who had different periods of tenure did not differ in their opinions about the aspect of loyalty and responsibility. The other aspects were not

significantly different either. When considering each aspect, it was found that government officials who held different positions did have different opinions about virtue and ethics that were significantly different  $p < 0.05$ .

However the aspect of the rights and justice or other aspects were not found to be significantly different.

When considering each aspect, it was found that government officials who had the different periods of the different level of virtue and ethics work operation were not significantly different at 0.05 in the aspect of loyalty and responsibility. The other aspects were found that their differences were not significant different and that government officials who had the different opinions of the different virtue and ethics were not significant different either. Considering each aspect, it was found that government officials who had the different virtue and ethics in the different positions were significant different at 0.05.

The aspect of the right and justice or other aspects were found that they were not significant different.

**Keywords:** Government officials, Virtue, Ethics

## บทนำ

ในระยะสองทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ตระหนักในความสำคัญในการพัฒนาจริยธรรมมาตรฐานพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของข้าราชการ โดยเฉพาะในปัจจุบันได้มีการกำหนดในกฎหมายสูงสุด นโยบายของรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ดังนี้

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ในหมวด 13 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 279 บัญญัติว่า “มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น” และหมวดที่ 5 ส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78(4) บัญญัติว่า “พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ”

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ ข้อ 3.3 สร้างภาคราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล เน้นการอำนวยความสะดวกแทนการกำกับ ควบคุม และการ

ทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา โดยเน้นการสร้างภาคราชการและข้าราชการให้ทันสมัย โปร่งใส และมีขีดสมรรถนะสูงขึ้น รวมถึงการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการให้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ

3) คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายรัฐบาลเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2551 โดยได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่ดี ประสิทธิภาพการบริหารราชการ ข้อ 8.1.5 การสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมทั้งพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รวมถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้กำหนดให้สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบในการกิจสำคัญ 2 ประการ คือ 1) การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม และการรักษาจรรยาของข้าราชการ 2) การเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมค่านิยมรักความซื่อสัตย์สุจริต และการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

4) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 หมวด 5 ว่าด้วยการรักษาจรรยาข้าราชการซึ่งกำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยมุ่งประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ และในวรรคสองบัญญัติให้ส่วนราชการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของงานในส่วนราชการนั้นตามหลักวิชา และจรรยาวิชาชีพ ในการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการดังกล่าวจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ความมีคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานระดับกรม สังกัดกระทรวงมหาดไทย เริ่มมีการก่อตั้งขึ้นพร้อมกันกับการก่อตั้งกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2435

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานราชการประจำทั่วไปของกระทรวง ที่ไม่เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่ง กำกับ เร่งรัด การปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง จัดทำแผนแม่บท งานการข่าว งานประชาสัมพันธ์ การพัฒนาระบบงานและบุคลากร การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง งานงบประมาณ การตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ งานกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การทำนิติกรรมสัญญา งานคดี งานการต่างประเทศ งานการสื่อสาร และงานประสานราชการ

จากอำนาจหน้าที่ต่างๆ ดังที่กล่าวมานี้ ล้วนต้องอาศัยข้าราชการช่วยเหลือผลักดันให้บังเกิดผลสำเร็จด้วยความมีคุณธรรมและจริยธรรม ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบในการทำงาน เพื่อ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้แก่ประชาชนตามบทบาทและภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
2. เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน

### วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทำการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ตามแบบสอบถาม (Questionnaire) จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน ซึ่งเป็นข้าราชการประเภทต่างๆ จากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้แก่

- 1) ประเภทบริหาร ระดับสูง ระดับต้น
- 2) ประเภทอำนวยการ ระดับสูง ระดับต้น
- 3) ประเภทวิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิ ระดับเชี่ยวชาญ ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับชำนาญการ ระดับปฏิบัติการ
- 4) ประเภททั่วไป ระดับทักษะพิเศษ ระดับอาวุโส ระดับชำนาญงาน ระดับปฏิบัติงาน

ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร และลักษณะด้านการส่งเสริมและพัฒนา ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกหลายคำตอบ มีจำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของข้าราชการเป็นหัวข้อจำนวน 39 หัวข้อ เช่น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความสุภาพมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์สุจริต การให้บริการ การสร้างสรรค์ ความจงรักภักดี รักษาชื่อเสียง เศรษฐกิจพอเพียง หลีกเลี่ยงอบายมุข เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ โดยการเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ และผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ให้คะแนน ลงรหัส (Coding) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) แล้วมาจัดแยกตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยคือ ศึกษาในระดับคุณธรรมและจริยธรรม ศึกษาปัจจัยด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม และศึกษาเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน

**สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้**

1) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายระดับความรู้ความเข้าใจของส่วนราชการที่มีต่อระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน การนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อหาค่าของตัวเลขด้านลักษณะทางประชากร โดยการแบ่งชุดข้อมูลที่ศึกษาออกเป็น ส่วน ๆ

2) เลือกใช้สถิติอนุมานเพื่อตอบคำถามเชิงความแตกต่างโดยใช้ t-test ทดสอบระหว่างค่าเฉลี่ยในกรณีประชากรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ลักษณะด้านการส่งเสริมและพัฒนาของกลุ่มตัวอย่าง
3. ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
4. ผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

**ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม**

ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 205 คน หรือร้อยละ 58.2 มีอายุระหว่าง 36-45 ปีมากที่สุด จำนวน 122 คน หรือเท่ากับร้อยละ 34.7 สถานภาพสมรสแล้วมากที่สุด จำนวน 225 คน เท่ากับร้อยละ 63.9 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 212 คน เท่ากับร้อยละ 60.2 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงาน 6-15 ปี เท่ากับจำนวน 175 คน หรือร้อยละ 49.7 นอกจากนี้พบว่า มีตำแหน่งประเภทวิชาการมากที่สุด เท่ากับ 144 คน เท่ากับร้อยละ 40.9 มีระดับเงินเดือน 10,001-15,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด เท่ากับ 135 คน หรือร้อยละ 38.4 และส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมมาก่อน เท่ากับ 238 คน เท่ากับร้อยละ 67.6

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านเช่นเดียวกัน โดยด้านระบบการควบคุมคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ส่วน ด้านการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ตามลำดับ



ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเป็นรายข้อ พบว่า

- ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ในด้านคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ท่านเคยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมจากศาสนสถานหรือตำราที่เกี่ยวข้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ส่วนข้อที่ท่านได้รับการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมจากผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15

- ด้านระบบการควบคุมคุณธรรมและจริยธรรม

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ในด้านระบบการควบคุมคุณธรรมและจริยธรรมภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ข้อ โดยข้อ ท่านได้ยึดถือและปฏิบัติตามตามกรอบมาตรฐานข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2552 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 และข้อท่านรู้ถึงข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2552 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

พบว่าระดับคุณธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน มีเพียงด้าน การบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับระดับคุณธรรมและจริยธรรมตามค่าเฉลี่ยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71, ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย ตรวจสอบได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละด้านเป็นรายข้อ พบว่า

- ด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ

ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณธรรมและจริยธรรมในด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 18 ข้อ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ มีเพียง 1 ข้อที่อยู่ในระดับมาก

ที่สุด โดยข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ตระหนักถึงการรักษาชื่อเสียงขององค์กรไม่ให้เกิดเสื่อมเสียจากการกระทำของข้าราชการเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 อันดับสองได้แก่ ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยร่วมกันสร้างสรรค์ประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่องค์กรหรือหน่วยงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และ ท่านแสดงความรับผิดชอบด้วยการลาออกหรือโยกย้ายหน่วยงานในกรณีทำความผิดขั้นรุนแรง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ตามลำดับ

- ด้านการยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและความชอบธรรม

ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก และ 2 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 3 อันดับแรก ได้แก่ ท่านปฏิบัติหน้าที่โดยยึดกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับที่ทางหน่วยงานกำหนดอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 รองลงมาคือ ท่านได้พยายามหลีกเลี่ยงอบายมุขประเภทสุรา การพนัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และ ท่านปฏิบัติหน้าที่ซึ่งต้องใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านการบริหารและวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ตามลำดับ

- ด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย ตรวจสอบได้

ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการฯ ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย ตรวจสอบได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทั้ง 2 ข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อท่านปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย และตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และท่านพึงละเว้นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งมีมูลค่าเกินปกติวิสัยที่วิญญูชนจะให้แก่ โดยเสนาหาจากผู้มาติดต่อราชการหรือผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ตามลำดับ

- ด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการฯ ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ และระดับปานกลางเพียง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ ท่านเป็นผู้มีความสุภาพและมีน้ำใจ ท่านยอมรับฟังความเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และท่านเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญกำลังใจ สวัสดิการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84, 3.80 และ 3.58 ตามลำดับ

- ด้านการบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการฯ ในด้านการบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลางอย่างละ 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ



ท่านให้ความช่วยเหลือกลุ่มงานของตนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และขอท่านได้บูรณาการการทำงานเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 อยู่ในระดับปานกลาง

- ด้านการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการฯ ในด้านการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทั้งสองข้ออยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยข้อข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยมีการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการรุ่นหลังๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และขอท่านดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณธรรมและจริยธรรมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 1.1 ข้าราชการฯ เพศชายและเพศหญิง มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.1 พบว่า ข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วยังพบอีกว่า ข้าราชการฯ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญในทุกด้าน

สมมติฐานที่ 1.2 ข้าราชการฯ ที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในด้าน การยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและความชอบธรรม ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 1.3 ข้าราชการฯ ที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญในทุกด้านเช่นกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ข้าราชการฯ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญในทุกด้านเช่นกัน

สมมติฐานที่ 1.5 ข้าราชการฯ ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 1.6 ข้าราชการฯ ที่มีประเภทตำแหน่งแตกต่างกันมีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีประเภทตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในด้านการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องและความชอบธรรม นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 1.7 ข้าราชการฯ ที่มีระดับเงินเดือนแตกต่างกันมีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีระดับเงินเดือนแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการฯ ที่มีระดับเงินเดือนแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญในทุกด้านเช่นเดียวกัน

สมมติฐานที่ 1.8 ข้าราชการฯ ที่มีการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันมีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่เคยและไม่เคยผ่านการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วยังพบอีกว่า ข้าราชการฯ ที่เคยและไม่เคยผ่านการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญในทุกด้าน

#### ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ดังที่ได้เสนอไปแล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผลการวิจัยดังนี้

## 1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีการกำหนดแผนการพัฒนาและยกระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการไม่ว่าจะเป็นการอบรมให้ความรู้ และการเสริมสร้างประสบการณ์ให้มากขึ้น เพื่อเป็นปัจจัยในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยให้เพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความเสมอภาค เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ มีการบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งมีการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ของหน่วยงานด้านการบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งในผลการวิจัยมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อข้าราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มีเป้าหมาย ทิศทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน และมีความร่วมมือช่วยเหลือกลุ่มงานของตนอย่างสม่ำเสมอไปพร้อมกัน

## 2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ข้าราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่มีระดับอายุแตกต่างกันและมีประเภทตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันในด้านการยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและชอบธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งจะต้องมีการส่งเสริม พัฒนา และยกระดับข้าราชการในทุกด้าน ได้แก่ การเสริมสร้างทักษะด้านความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่โดยยึดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ทางหน่วยงานกำหนด โดยเคร่งครัด การยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและความชอบธรรม การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน การหลีกเลี่ยงอบายมุขประเภทสุรา การพนัน รวมทั้งการเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม

2.2 ข้าราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่มีระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันในด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งจะต้องมีการส่งเสริม พัฒนา และยกระดับข้าราชการในทุกด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่ การมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน การเป็นผู้มีศีลธรรมอันดีและประพฤติตนเหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ การดูแล รักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่า การประพฤติตนเป็นผู้ตรงเวลาและใช้เวลาราชการให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างเต็มที่ การพยายามใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การพัฒนาและปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง การติดตาม สอดส่องว่ามีข้าราชการผู้ใดเกี่ยวพันกับผลประโยชน์อันมิชอบ การเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยราชการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างสุจริต การติดตามการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพของข้าราชการในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ ความรู้รักสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่ภายในหน่วยงาน การ

ตระหนักถึงการรักษาชื่อเสียงขององค์กรไม่ให้เสื่อมเสียจากการกระทำของข้าราชการเอง การร่วมกันสร้างสรรค์ประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่องค์กรหรือหน่วยงานของตนเอง การจงรักภักดีต่อองค์กรด้วยความสม่ำเสมอ การส่งเสริมให้บุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถได้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ การแสดงความรับผิดชอบด้วยการลาออกหรือโยกย้ายหน่วยงานในกรณีทำความผิดขั้นรุนแรง ตลอดจนข้าราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทุกระดับควรแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช.

### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กับระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเพิ่มเติม เช่น ปัจจัยด้านการคัดเลือกบุคลากร ปัจจัยด้านองค์การ และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระดับคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานราชการอื่นๆ
3. ในแบบสอบถามหรือข้อความที่ถาม อาจจะทำให้มีความละเอียด มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม มีคำตอบให้เลือกมากขึ้นหรือมีความเป็นปรนัยมากขึ้น

### เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ทองธรรมชาติ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2547). *ข้าราชการไทยความสำนึกและอุดมการณ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา นครสกุล. (2544). *จรรยา จรรยาบรรณ จริยธรรม พระราชจริยวัตร พระจริยวัตร คุณธรรม ศีลธรรม มนุษยธรรม*. นิตยสารสกุลไทย กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรโสภณ.
- คุณธรรมและจริยธรรม. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก [http://www.navy.mi.th/navedu/weffoard/ex11\\_32.php?q\\_id=20](http://www.navy.mi.th/navedu/weffoard/ex11_32.php?q_id=20)
- ทิพาวดี เมฆสวรรค์ และ สุทิน ลีปิยะชาติ. (2548). *การบริหารการพัฒนาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในประมวลสาระชุดวิชาการบริหารการพัฒนา หน่วยที่ 5*. (หน้า 274-305). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2548). *คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- แนวทางของคุณธรรมหลักของ Aristotle. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://www>thaicadet.org/Ethics/Aristotle.html>.
- ปรัชญาทางคุณธรรมของขงจื้อ. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://musagood.blogspot.com/2012/05/8.htm>

วารสารวิทยบริการ  
ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๒ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๕๖

คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานฯ  
อุมาพรรณ ทรงวิวัฒน์

- พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ). (2529). *ธรรมสำหรับครู*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- พระบรมราชาบาท 4 ประการ. (ม.ป.ป.). สืบค้นข้อมูลจาก <http://www.asoke.info/09communication/dharmaPubicize>
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546. (ม.ป.ป.). กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- โยธิน จารุภูมิ. (2525). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เลขาธิการคุรุสภา. (2533). *สำนักงานเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา*. กรุงเทพฯ: กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- วิเชียร ชูสงฆ์. (2527). *พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบความมีระเบียบและความเสียสละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 7*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริพร กล่อมจันทร์. (2526). *ความรับผิดชอบการพึ่งตนเองการมีวินัยของนักศึกษาครูประจำการวิชาเอกการบริหารโรงเรียนกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

#### ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวอุมาพรรณ ทรงวิวัฒน์
วัน เดือน ปีเกิด	28 พฤษภาคม 2530
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
การศึกษา	คณะมนุษยศาสตร์ (เอกภาษาจีน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2551
การทำงาน	บริษัท เวชพงศ์ไอสด 145-9 ถนนจักรวรรดิ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

\*\*\*\*\*